

Adroddiad i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Dyddiad y cyfarfod: 21ain o Fai 2026

Swyddog Cyswllt: Arwel Evans, Rheolwr Caffael

E-bost a Ffon Cyswllt: arwelapifanevans@gwynedd.llyw.cymru
01286 679200

Teitl yr Eitem: **Trothwyon Caffael ac Addasiadau i'r Rheoliadau Gweithdrefn Contractau**

Cefndir

Mae'n amserol i adolygu ein trothwyon tendro a dyfynbrisiau yn sgil newid i ddeddfwriaeth cytundebu a chaffael cenedlaethol a chynnydd sylweddol yng nghostau nwyddau a gwasanaethau oherwydd chwyddiant.

Rydym yn argymhell cynyddu'r trothwyon newydd i'r canlynol:

- Pryniant hyd at £10,000 un dyfynbris (£5,000 yn flaenorol)
- Pryniant rhwng £10,000 a £100,000 cais am dri dyfynbris (£5,000 i £50,000 yn flaenorol)
- Pryniant dros £100,000 cais agored am ddyfynbrisiau neu dendrau (£50,000 yn flaenorol)

Buasai'r trothwy £100,000 hefyd yn cyd fynd gyda'r trothwy trefniadau seilio cytundebau'r Cyngor. Mae yna hefyd angen i wneud man newidiadau pellach i'r Rheolau Gweithdrefn Contractau, yn benodol:

- Gosod hicyn o £100,000 ble mae angen ymgynghori gyda'r Swyddog Monitro a Phennaeth Cyllid ar gyfer awdurdodi penodiadau uniongyrchol.
- Amlygu bydd angen cyhoeddi 'hysbyseb manylion contract' yn unol â'r rheoliadau cenedlaethol gan nodi'r gwerth o £25,000+TAW.

Trothwyon caffael yw'r terfyn sy'n pennu pryd mae angen cynnal cystadleuaeth ffurfiol i benodi contractwyr neu ddarparwyr gwasanaeth, a phryd mae gofyn am ddyfynbrisiau yn unig yn ddigonol.

Mae'r trothwyon caffael presennol wedi bod yn ei lle ers 1996. Ers hynny, mae prisiau a chwyddiant wedi cynyddu ar gyfartaledd tua 3% y flwyddyn. O ganlyniad, mae prisiau heddiw oddeutu 2.4 gwaith yn uwch nag oedden nhw bryd hynny.

Rheoliadau Caffael Cenedlaethol

Mae'r dull o gaffael nwyddau a gwasanaethau yn cael ei rheoli gan y Ddeddf Caffael 2023 ddoeth i rym yn Chwefror 2025. Mae'r Cyngor wedi sefydlu Rheolau Gweithdrefn Contractau sydd yn gosod trefniadau ar gyfer gweithred leol o'r rheoliadau hyn. O Ebrill

2026, bydd y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) hefyd mewn grym yn llawn.

Gwerth ariannol y cytundeb yn bennaf sydd yn penderfynu ba raddfa mae'r rheoliadau cenedlaethol yn berthnasol. Mae'r trothwyon rheoliadau cenedlaethol yn cael ei adolygu bob dwy flynedd, gyda'r cyfnod adolygiad nesaf yn Ionawr 2028. [PPN 11/23: New Thresholds - GOV.UK <https://www.gov.uk/government/publications/ppn-1123-new-thresholds>](https://www.gov.uk/government/publications/ppn-1123-new-thresholds)

Er bod modd i ddylanwadu a gosod trefniadau lleol ar gyfer cytundebau sydd â gwerth o dan y trothwyon cenedlaethol, mae dal angen cydymffurfio gyda'r egwyddorion caffael cenedlaethol. Mae'r egwyddorion caffael yn ceisio sicrhau bod holl bryniant y sector cyhoeddus yn cael ei wneud mewn ffordd gyfartal, deg, tryloyw a heb wahaniaethu.

Mae ein trefniadau caffael a chytundebu hefyd yn ceisio sicrhau ein bod yn cael y gwerth gorau am arian gan ddarparwyr sydd yn cyflawni i safon, yn ddiogel ac yn gyfreithlon.

Trothwyon cyfredol

Mae ein trothwyon caffael cyfredol yn cynnwys y trefniadau canlynol:

- Pryniant hyd at £5,000 un dyfynbris.
- Pryniant rhwng £5,000 a £50,000 cais am dri dyfynbris.
- Pryniant dros £50,000 cais agored am ddyfynbrisiau neu dendrau.

Mae'r dull o gyfrifo'r gwerth y cytundeb hefyd wedi newid yn ddiweddar ble mae TAW yn gynnwysedig. Mae hyn wedi golygu gostyngiad yn y trothwyon mewn gwirionedd.

Tirwedd Genedlaethol

Er bod sefydliad cyhoeddus yn cael ei lywodraethu gan yr un Ddeddf Caffael, mae trefniadau caffael a chytundebu amrywio. Yn 2022, mi ddaru'r CLLLC/WLGA ymchwilio i gymharu trefniadau a throthwyon caffael Awdurdodau Lleol yng Nghymru.

Mae'n ymddangos bod rhai awdurdodau wedi gosod trothwyon i gyd fynd gyda'r Nodyn Polisi Llywodraeth Cymru [WPPN 013 <https://www.llyw.cymru/wppn-013-caffael-syn-gyfeillgar-i-fusnesau-bach-a-chanolig>](https://www.llyw.cymru/wppn-013-caffael-syn-gyfeillgar-i-fusnesau-bach-a-chanolig) ac eraill gyda throthwy uwch. Mae'r trothwyon uwch ar gyfartaledd o gwmpas £75,000 gyda rhai yn gwahaniaethu rhwng nwyddau a gwasanaethau a'r trothwy ar gyfer gwaith (adeiladwaith).

Mae'r Nodyn Polisi Llywodraeth Cymru yn annog i gyfleoedd dendro gael ei hysbysebu'n agored dros £25,000 + TAW. Mae hyn i annog cystadleuaeth agored ac i geisio sicrhau bod busnesau yn fwy ymwybodol o'r cyfleoedd ac yn ymgeisio am waith.

Nid oes bwriad gan Lywodraeth Cymru na'r CLLLC/WLGA cysoni'r trothwyon ar draws Awdurdodau Lleol Cymru.

Er gwybodaeth dyma'r trothwyon rhai o gynghorau'r Gogledd:

Awdurdod Lleol	Trothwyon Tandro Cyfredol	
	Nwyddau a Gwasanaethau	Gwaith (Adeiladwaith)
Cyngor Conwy	£50,000	£50,000
Cyngor Dinbych	£25,000	£250,000
Cyngor Fflint	£25,000	£250,000
Cyngor Gwynedd	£50,000	£50,000
Cyngor Ynys Môn	£214,904	£5,372,609
Cyngor Wrecsam	£25,000	£75,000

Ystyriaethau

Mae yna nifer ffactorau i'w ystyried wrth addas y trothwyon, byddwn yn rhagdybio buasai newidiadau yn golygu;

Trothwyon is:

- Cystadleuaeth agored a sicrwydd gwerth
- Trefniadau gwobrwyo a phenodi tryloyw wrth ddatgan meini prawf
- Proses cynhwysfawr sydd yn rhoi cyfle i asesu agweddau cyflawn y pryniant

Trothwyon uwch:

- Mwy o benodiadau uniongyrchol
- Trefniadau penodi cynt gyda'r angen am lai o adnoddau gweinyddu
- Cystadleuaeth gyfyngedig i gyflawni sicrwydd gwerth

Mae trothwyon uwch yn gyfle i gefnogi busnesau lleol wrth roi hyblygrwydd yn ein gweithdrefnau i wahodd cwmnïau lleol i gyflwyno dyfynbrisiau. Buasai hefyd cyfle i gynnwys yn y gweithdrefnau trefniadau i annog cystadleuaeth agored ble mae nifer o fusnesau lleol yn bodoli hefyd. Buasai hefyd angen bod yn wylidwrus bod cwmnïau newydd lleol yn cael cyfle i ymgeisio am waith a bod trothwyon uwch ddim golygu bod dim angen adolygu trefniadau cyn adnewyddu cytundebau.

Mae angen tynnu sylw bod rhan helaeth o gytundebau'r Cyngor yn uwch na'r trothwyon cenedlaethol.

Meysydd Adeiladwaith a Gwaith Adeiladwaith

Mae yna drothwyon cenedlaethol gwahanol i nwyddau a gwasanaethau yn y meysydd Gofal ac Adeiladwaith (gwaith). Mae'r trothwyon ble mae'r rheoliadau cenedlaethol yn berthnasol yn £663k ar gyfer meysydd gofal a £5.3m ar gyfer gwaith adeiladwaith.

Ar gyfer cysondeb ac i symleiddio trefniadau ein rheolau gweithdrefn contractau, byddwn yn argymhell bydd y holl feysydd rydym yn caffael yn dilyn yr un trothwyon dyfynbrisiau a thendro.

Newidiadau i'r Rheoliadau Gweithdrefn Contractau

Mae'r man newidiadau i'r rheoliadau i bwrpas codi ymwybyddiaeth o'r gwerth y cytundeb ble mae angen cyhoeddi hysbyseb manylion contract.

Mae cynnwys hicyn ar ymgynghori gyda'r Swyddog Monitro a Phennaeth Cyllid ar gyfer awdurdodi penodiadau uniongyrchol i sicrhau cydymffurfiaeth a defnydd priodol a'r trefniadau hyn.

Atodiadau

Atodiad 1 - Rheolau Gweithdrefn Contractau 29-1-26 DRAFFT NEWYDD

Atodiad 2 - Contract Procedure Rules 29-1-26 DRAFFT NEWYDD